

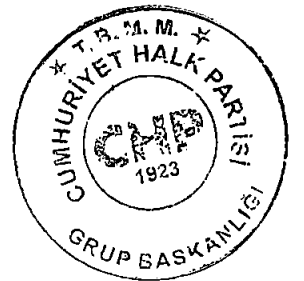
T.B.M.M.
CUMHURİYET HALK PARTİSİ
Grup Başkanlığı
Tarih : 16.01.2026
Sayı : 940

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

Kamu İktisadi Teşebbüsleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifim gerekçesi ile birlikte sunulmuştur. Gereğini saygılarımla arz ederim. 5.01.2026

Hasan ÖZTÜRKMEN
Gaziantep Milletvekili

TBMM BAŞKANLIĞI	
Tali Komisyon	Plan ve Bütçe , Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji
Esas Komisyon	Tarım, Orman ve Köyşleri
Tarih: 16-1-2026	Esas No: 2/3478

TEMM KANUNLAR VE KARARLAR BSK.LİĞİ
16 Ocak 2026
Numara:

TEMM GENEL
16 Ocak 2026
No: 1780828

GENEL GEREKÇE

Tarım ve Orman Bakanlığı'na bağlı Et ve Süt Kurumu (ESK) üzerinden yıllardır et ve canlı hayvan ithalatı yapılmaktadır. Ancak, "Vatandaşımız ucuz et yiyecek" propagandasıyla ithal edilen ucuz etlerin yıllardır vatandaşın sofrasına ulaşmadığı görülmektedir. Her yıl binlerce ton et ve kesimlik hayvan, hep belli büyük et şirketlerine dağıtılmaktadır.

ESK tarafından Brezilya'dan ithal edilen tam 8 bin 912 büyük baş hayvanı taşıyan ve 20 Şubat 2025 günü İskenderun Limanı'na yanaşan gemideki sığırların dağıtım listesi, et ithalatı üzerinden işlemekte olan vurgun çarkını gösteren net örneklerden biri olmaktadır. Bu gemideki ucuz kesimlik hayvanlar, vatandaşa ucuz et olarak sunulmak yerine büyük zincir şirketlere peşkeş çekilmiştir. Listenin başında 400 büyük baş hayvanla Köfteci Yusuf, 320 hayvanla 3. sırada Burger King'i bünyesinde barındıran TAB Gıda'nın alt şirketi EKUR A.Ş. bulunmaktadır. 4. sıradaki alıcının ise 240 büyükbaş hayvanla Namet firmasının olduğu görülmektedir. Namet'in aynı zamanda McDonald's'ın et tedarikçisi olduğu bilinmektedir. Dağıtım listesine göre bu gemiden Tarım Kredi Kooperatifi marketlerine ise tek gram et gitmediği görülmektedir. Etlerin tamamı 102 şirkete dağıtılmıştır. Bu gemi sadece bir örnektir. Her yıl Türkiye'ye böyle yüzlerce gemi gelmektedir.

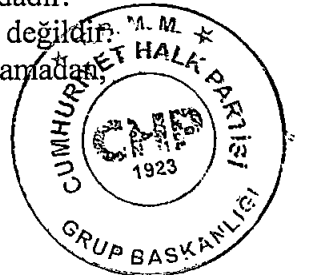
Öte yandan yönetmeliğe göre, ESK'nın yurtdışından alım yapacağı şirketlerin üretici olması ve kendilerine ait kombinalara sahip olması gerekmektedir. Ancak Brezilya ve Uruguay'dan yapılan ithalatlarda hep karşımıza Ürdün ve Suriye merkezli iki nakliye firması çıkmaktadır. İthal hayvanların neredeyse tamamını Türkiye'ye bu iki firma taşımaktadır. İddialara göre bu iki şirket bu ülkelerde kurdukları alt şirketlerle piyasadan hayvanları toplamakta ve üreticiymiş gibi ESK'ya satmaktadır. Bu yolla milyarlar kazandıkları belirtilmektedir.

Türkiye'ye getirilen etlerin alıcı adreslerinin de önceden belli olduğu bilinmektedir. Edindiğimiz bilgilere göre, İstanbul'daki kombinadan çıkan ithal karkas etlerin yarısından fazlası hep aynı 5-6 şirket üzerinden piyasaya sunulmaktadır.

Etin yanı sıra canlı hayvan ithalatında da manzaranın aynı olduğu bilinmektedir. ESK, 2023 yılında Macaristan'dan 22 milyon 535 bin Euro'luk canlı hayvan alımı yapmıştır. Bu alımlarda sözleşmelerin tamamının (Koletich Laszlo Attila EV. adlı) aynı şirketle imzalandığı görülmektedir. Sözde yabancı bu şirketin büyük ortağı Çanakkale Gelibolu merkezli bir Türk et tüccarı çıkmıştır. Yani ESK yurtdışında etleri yabancı görünümlü yerlilerden almakta, gelen ucuz ithal etlerin aslan payını da hep aynı şirketlere dağıtılmaktadır. Hem alışta hem satışta bazı belli şirketler zengin edilmektedir.

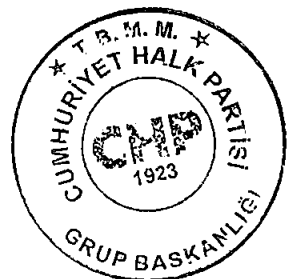
Bakanlık ithalat sürecini ısrarla şeffaf yönetmemektedir. İhaleler bakanlığın internet sitesinden duyurulmamakta, adeta milletin bu süreci öğrenmesi istenmemektedir.

2021 yılında 261 bin 688 adet sığır ithal edilirken, 2025 yılının ilk 11 ayında bu sayının 654 bin 430'a çıktığı görülmektedir. Aynı dönemde et ithalatı da 56 bin 240 tona ulaşmış durumdadır. Görüldüğü üzere canlı hayvan ve et ithalatının oranı her geçen yıl katlanırken, et fiyatları düşmediği gibi fırlamaya devam etmektedir. 2026 yılının ilk haftasının verilerine göre, kuşbaşı et ve kıymanın kilogram fiyatı bin TL'ye dayanmış durumdadır. Emekli, dar gelirli ve asgari ücretli milyonların bu fiyatlarla et tüketmesi mümkün değildir. İthal edilen ucuz etler de yukarıda saydığımız nedenlerle vatandaşın sofrasına ulaşamadan, belli büyük firmalar ve zincir şirketler tarafından adeta talan edilmektedir.

Öte yandan et ve canlı hayvan ithalatı Türk hayvancılığına büyük darbe vurmakta, çiftçimizi üretimden koparmaktadır. Bir yandan yüksek girdiler diğer yandan da ithalat politikasının piyasayı baskılaması nedeniyle yerli üretici, çiftliklerini kapatmak, süt ineklerini kesimhaneye göndermek zorunda bırakılmaktadır. İthalat politikası nedeniyle yerli sığır ırklarının sayısı ilk kez 1 milyonun altına düşmüştür. 1991 yılında 6 milyon 685 bin 683 yerli sığır ırkı bulunurken, bu sayı 2024 yılında 941 bine kadar gerilemiştir. 2025 yılının ilk 11 ayında et ve canlı hayvan ithalatına ödenen para ise 1,5 milyar doları aşmıştır. Bu devasa kaynak yerli üreticiye destek olarak aktarılrsa hem üreticimiz kazanacak hem de vatandaşımız ucuz yerli et yiyecektir.

Bu kanun teklifiyle, et ve canlı hayvan ithalatında tek yetkili kamu iktisadi kurumu olan Et ve Süt Kurumu (ESK) tarafından ithal edilen etlerin tamamının Et ve Süt Kurumu Ürünleri Tarım Kredi Kooperatif Market Satış Noktaları'nda (Koop Market) doğrudan ve sadece vatandaşa satılması hedeflenmektedir. Tüm illerde her 50 bin nüfusa bir market düşecek şekilde, yeni marketler açılması, nüfusa bakılmaksızın tüm ilçelerde en az bir market açılması, nüfusu 50 binden fazla olan ilçelerde illerde olduğu gibi her 50 bin nüfusa en az bir market açılması amaçlanmaktadır. Ayrıca, ESK tarafından ithal edilen canlı hayvanların tamamının ESK bünyesindeki kombinalarda kesimi sonrası talepte bulunan marketlere hacimleri göz önünde bulundurularak eşit oranda dağıtılması; bu marketlerin de ESK'dan temin ettikleri etleri en fazla yüzde 10 kâr payı uygulayarak doğrudan vatandaşa satışının sağlanması da kanun teklifinin amaçları arasındadır.

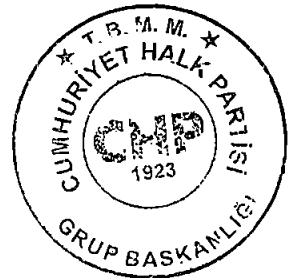

MADDE GEREKÇELERİ

MADDE 1 – Bu madde ile Et ve Süt Kurumu (ESK) tarafından ithal edilen etlerin doğrudan ve sadece vatandaşa ulaştırılması ve bunun için etlerin satılacağı Et ve Süt Kurumu Ürünleri Tarım Kredi Kooperatif Market Satış Noktaları'nın (Koop Market) yaygınlaştırılması hedeflenmektedir.

MADDE 2- Yürürlük maddesidir.

MADDE 3- Yürütme maddesidir.

KARARNAMEDE DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA DAİR KANUN TEKLİFİ

MADDE 1- 8/6/1984 tarihli ve 233 sayılı Kamu İktisadi Teşebbüsleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararnameye aşağıdaki ek madde eklenmiştir.

“Canlı hayvan ve et ithalatı

EK MADDE 3- (1) Yurt dışından canlı hayvan ve et ithal etmeye tek yetkili kurum bu Kanun Hükmünde Kararnameye ekli A-İKTİSADİ DEVLET TEŞEKÜLLERİ (İDT) tablosunda yer alan Et ve Süt Kurumu (ESK) Genel Müdürlüğüdür.

(2) İthal edilen etlerin tamamının Tarım Kredi Kooperatifleri Market Satış Noktalarında (Koop Market) doğrudan ve sadece vatandaşlara satılması esastır.

(3) Koop marketler her ilçe merkezinde en az bir tane olmak üzere, her 50 bin nüfusa en az bir market düşecek şekilde açılır.

(4) İthal edilen canlı hayvanların tamamı ESK bünyesindeki kombinalarda kesilir. Talepte bulunan marketler ESK'dan temin ettikleri bu etleri en fazla %10 kar payı uygulayarak doğrudan vatandaşa satabilirler.

(5) Bu maddenin uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar Tarım ve Orman Bakanlığı ile Hazine ve Maliye Bakanlığı tarafından müştereken belirlenir.”

MADDE 2- Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3- Bu Kanun hükümlerini Cumhurbaşkanı yürütür.

